కొన్ని నక్షత్రాలు కాసిని కన్నీళ్లు

విమల

ఆటోవాడికి డబ్బులిచ్చేసి, ఆదరాబాదరా పరుగెత్తా. వేములవాడ వెళ్లే బస్సు అప్పుడే బయలుదేరబోతోంది. ఖాళీగానే వుంది. బ్యాగ్ పైన పెట్టి, సీట్‌లో కూర్చుని చుట్టూ చూశా.

ఇద్దరు వయసుమళ్లిన భార్యా భర్తలు. వాళ్ల మనువడు కాబోలు ఏదో కొనిపెట్టమని తెగ సతాయిస్తున్నాడు. గొంగడి భుజాన వేసుకున్న ముసిలాయన అదే పనిగా దగ్గుతున్నాడు. చుడీదార్ వేసుకున్న ఓ పిల్ల చెవుల్లో ఇయర్ ఫోన్స్ పెట్టుకుని ప్రపంచంతో పని లేనట్టు కూర్చుంది. ఏదో ఒకటి తినాలి, లేకపోతే నీరసం వచ్చేస్తుంది. బండి స్టార్ట్ కాబోతూ వుంటే, డ్రైవర్‌ని బ్రతిమలాడి, గబగబా దిగి, అవ్వాల్టి పేపర్లు ఓ బిస్కట్ ప్యాకెట్ తెచ్చుకున్నా. బస్సు బయలుదేరింది.

కిటికీలోంచి చూస్తూ వుంటే నిజామాబాద్, నిర్మల్, సిద్దిపేట, గోదావరిఖని. ఒక్కో బస్సు పోతూ వుంటే, నా జ్ఞాపకాల పెట్టె నుండి ఒక్కో సీతాకోకచిలుకా ఎగిరిపోతున్నట్టు. సీతాకోకచిలుకా... గాయపడ్డ చిలుకా... సన్నటి నవ్వేదో పెదవులపైకి పాకింది.

ఉదయపు చల్లటి గాలి హాయిగా తాకుతోంది. మళ్లీ పన్నెండేళ్ల తరువాత వెడుతున్నా వేములవాడకి, పాతమిత్రుడి కూతురు పెళ్లికి. ఎవరైనా కలుస్తారేమో... గత కాలపు మిత్రులు మళ్లీ... ఎలా గడిచిపోయాయి కొన్నేళ్లు. ఒక ప్రపంచం నుండి మరో ప్రపంచానికి. ఏదీ ఆ మరో ప్రపంచం- ఎర్రబావుటా నిగనిగలు, ప్రళయ ఘోషలు, ఝుంజా మారుతాలు, జగన్నాథ రథచక్రాలు, ఆకాశపుటెడారిలో కాళ్లు తెగిన ఒంటరి ఒంటెలా... జాబిల్లా? నేనా? ఏవి, ఏవి తల్లీ నిరుడు కురిసిన హిమ సమూహాలు- తల విదిలించుకున్నా. ఆలోచనల జడి వాన- నీటి చుక్కల్లో, రాలిపడి ఆవిరైపోతుందేమోనని.

అవ్వాల్టి పేపర్లు చదివేందుకు ప్రయత్నించి, అవే వార్తలు, ఆరోపణలు- వార్తల స్థానంలో కాకమ్మ కథలు. విసుగ్గా పక్కన పెట్టాను. సిద్దిపేట పాత బస్‌స్టాండ్‌లో చాలామందే ఎక్కారు. ఎవరో భార్యా భర్తలు- ఇద్దరు పిల్లలు- పెద్దవాడికి పదిహేనేళ్లుంటాయేమో- పాప ఎనిమిది, తొమ్మిదేళ్లది. ఎక్కడా చోటు లేకపోతే, కొద్దిగా జరిగి పాపకి చోటిచ్చా.

తంగెళ్లపల్లి- బస్సు మెల్లిగా మానేరు వాగు దాటుతోంది. నేను అప్రయత్నంగా కళ్లు మూసుకున్నాను. వెచ్చటి కన్నీరు నా చెక్కిలిపై జారటం తెలుస్తూనే వుంది. కళ్లద్దాలు తీసి తుడుచుకున్నట్లుగా, మెల్లిగా కళ్లు తుడుచుకుని, చుట్టూ చూశా. ఎవరూ నన్ను గమనించడంలేదు. కంట్రోల్ చేసుకోవాలి. నీ ఏడుపును, నవ్వునూ, ఆగ్రహాన్ని సమస్త ఉద్వేగాల్ని కంట్రోల్ చేసుకోవాలి. ఏళ్ల తరబడి నేర్చుకున్న విద్య. కంట్రోల్ చేసుకోవాలి. రాతిబండల్ని, నీడల్ని పరుచుకున్న మామిడి తోపుల్నీ దాటుకుని, బస్సు పోతూ వుంది.

ఈ మామిడితోపుల మధ్యే కదా- నిస్సహాయంగా నిలబడి, నేను భోరుభోరున ఏడ్చింది. చీకట్లు ముసురుకుంటున్న ఆ సాయంవేళ- నాల్కలు చాచుతున్న ఆ మంటల్ని నిర్ఘాంతపడి చూస్తూ, పెనుగులాడి, పెనుగులాడి, నా లోపల నేను పొడిపొడిగా రాలిపడుతూ- మళ్లీ కళ్లనిండా నీళ్లు నిండుతున్నాయి.

వద్దు వద్దు దుఃఖాల్, కష్టాల్, నష్టాల్, బాధల్, గాథల్, పోతే పోనీ, పోనీ...

వేములవాడ గెస్టుహౌస్‌లో నాకో గది ఏర్పాటు చేశారు. మల్లాపురం సర్పంచ్, 'ఏం అక్క! ఎట్లున్నరు?' అంటూ పలకరించాడు. గుర్తుపట్టని పాతవాళ్లు, కొత్త వాళ్లు. నా చుట్టూ ఓ చిన్న గుంపు. నిస్సహాయంగా నిలబడ్డా. ఈ పెళ్లికి రాఘవరెడ్డి ఇందర్ని పోగేస్తున్నాడని తెలిస్తే వచ్చేదాన్ని కాదేమో!

"అక్కా... మీరు రెస్టు తీసుకోండి. నాస్త గదిలోకే పంపిస్తా," అంటూ నన్ను జాగ్రత్తగా చూసుకునే బాధ్యత ఎవరికో అప్పగించి, హడావిడిగా వెళ్లాడు రాఘవ. ఎందుకొచ్చాను? ఎక్కడో అనామకంగా, మౌనంగా, నాలోకి నేను ముడుచుకుని, పడి వున్నదాన్ని- మూసిన తలుపుల్ని ఒక్కొటొక్కటిగా తెరుస్తూ ఎందుకొచ్చాను? స్నానంచేసి గది వరండాలో వేసున్న ఓ కుర్చీలో కూర్చుని చూస్తున్నా. తలమీద వెంట్రుకలు లేని గుండ్లు కాళ్లకి చెప్పులు లేకుండా, వంటరిగా, జంటలు జంటలుగా, జట్లతో- ఎదురుగా వున్న కోనేట్లో. పాచినీళ్లతో స్నానాలు. ఏం దొరుకుతుందిక్కడ- దేవుడితో బేరసారాలా. ఏం కావాలి... ఎందుకీ పరుగులు...

'అక్కా! మీకిష్టంగద," అంటూ ప్రసాదం లడ్డ పొట్లం నా చేతిలో పెట్టాడు శంకర్.

"నీకింకా గుర్తుందా?" నవ్వాను.

"ఎట్ల మర్సిపోతం! గా అర్ధరాత్రి తిననికి ఏం దొరకకుంటే దేవస్థానం వెంకటేషమ్ సార్, తాళాల్ని తీసిచ్చి మరీ, మనకు లడ్లు ఇచ్చిన సంగతి," అంటూ తనూ నవ్వాడు.

మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాక ఏమీ తోచలేదు. అర్ధరాత్రెప్పుడో పెళ్లి. ఎందుకో మానేరువాగు... ఆ మామిడితోపులు మళ్లీ గుర్తుకొచ్చాయి. పద్దెనిమిదేళ్లు గడిచాయి. గదిలోంచి బయటకు వచ్చి, బయట ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్న శంకర్‌ని పిలిచి,

"నేను అట్లా బయట తిరిగి వస్తాను. ఓ కారే మైనా, ఎవరిదన్నా దొరుకుతుందా," అన్నాను.

"ఎందుకక్కా, నా కారే వుంది గద," అంటూ రెండు నిమిషాల్లో కారు తీసుకొచ్చి నా ముందు పెట్టాడతనే. హ్యాండ్‌బ్యాగ్ తీసుకుని డ్రైవర్ సీటువైపు వచ్చి, "దిగు," అన్నా. ఒక్క క్షణం తెల్లబోయి "ఎందుకు?" అంటూనే దిగాడు. నేను కూర్చుని, బ్యాగ్ ప్రక్కన పడేసి, బండి స్టార్ట్ చేస్తూ వుంటే,

"ఎక్కడికి, నేను కూడా వస్తాను కదా!" అన్నాడు.

నేను సీరియస్‌గా ముఖంపెట్టి, "ఎక్కడికని అడ కూడదని తెలీదా! నువ్వు రాకూడదు కదా!" అన్నాను గద్దిస్తున్నట్టు.

ఏదో గుర్తొచ్చినట్టుంది. పెద్దగా నవ్వాడు. నేనూ నవ్వుతూ బండి స్టార్ట్ చేసి, "ఓ మూడుగంటలు. ఫోన్ చేయద్దను రాఘవని, నేనే వచ్చేస్తాను" అంటూ బయలుదేరా.

నా పెదవులపై నవ్వు ఇంకా చెరిగిపోలేదు.

శంకర్ ఏదో రహస్య సమావేశానికి రావాల్సిన వాళ్లందర్నీ జాగ్రత్తగా చేరవేసి ఏర్పాట్లుచేసి, సమావేశం ప్రారంభం కాగానే, తను కూడా వచ్చి కూర్చున్నాడు. దీనిలో నువ్వుండకూడదంటే వినడు. ఇంత కష్టపడి ఏర్పాట్లుచేస్తే, చివరికి నన్ను కూర్చోనివ్వరా అంటూ సీరియస్‌గా వాదించాడు. అది గుర్తొచ్చింది ఇద్దరికీ.

ఎటువెళ్లాలి? నాకో గమ్యమేమీ లేదు. వేములవాడ కమాను చౌరస్తా దాటాక మెల్లిగా ఎడమవైపు తిప్పాను బండి. కరీంనగర్ వైపు పల్లెల్లోకి వెళ్లేందుకు.

శిథిలమైన మట్టిగోడలు. జాజు, నీలంరంగులు పూసిన దర్వాజాలు. చెదిరి పోయిన నినాదాలు, రెక్కలు చాచిన రాబందుల్లా. ఇండ్ల పై యాంటినాలు, కోకో కోలాలు, బిస్లరీ వాటర్లు, మద్యంసీసాలు, జిల్లెళ్లు మొలుస్తున్న గడీలు, పలకని రాతిదేవుళ్ల గుడులు, చదువు చెప్పని బడులు- విరిగిన మగ్గాలు- ఆకు-తంబాకు చాటలు. యంత్రాల్లా కదిలే మునివేళ్లు- మర్రిచెట్ల నీడన పత్తాలాట. మోటారు బండ్లపై పొల్ల గాళ్లు- తెల్లబట్టల ఛోటా నాయకులు, పైరవీకార్లు... కార్లు... సిమెంటు రోడ్డు... నాకు తెలిసిన పల్లెలు కావివి. మళ్లీ బండి వెనక్కి తిప్పుకుని- సిరిసిల్లావైపు ప్రయాణం. నాకు తెలుసు నేను వెళ్లాలనుకున్న చోటుకు పోలేకే ఇలా తిరగడమని. మళ్లీ ఎప్పుడొస్తానో తెలీదు... వెళ్లాల్సిందే, అనుకుంటూ. ఆ మలుపు మీద పోలీసు స్టేషన్. చిన్న పార్కు... మెల్లిగా ఏదో గోడౌన్ అనుకుంటా. ఇప్పుడు సినిమాహాల్ కాదనుకుంటా. కారు పార్క్ చేసి, ఆ వంపులో మెల్లిగా దిగి, కాస్త నీటుగా, చదునుగా వున్న దగ్గర కూర్చున్నాను. ఎండిపోయి- అక్కడక్కడా నీటి చెలమలు. దూరంగా బట్టలు వుతుకుతున్న చాకలి వాళ్లు నావంక చిత్రంగా చూశారు. కుడివైపు పలచబడ్డ మామిడి తోపు.

మానేరా, మానేరా- నన్ను వీడని మనియదా...

పన్నెండేళ్ల తరువాత- ఈ ఊరికి... ఇన్నేళ్లుగా మనసు లోపలి పొరల్లో బంధించిన జ్ఞాపకాలు. నే తిరిగిన ఊళ్లు- మనుషులు, వాళ్ల ప్రేమలు, భయాలు, కోరికలు, నన్ను గుండెలకు హత్తుకున్న క్షణాలు- నాకు తెలీదు అది అనివార్యమో. నావల్ల కూడానో- నాకు

నిజంగా తెలీదు. మరణించినవాళ్లు... మృత్యువులోకి నేను చేజేతులా పంపినవాళ్లు.

ఎవడికి తెలుసు. పద్దెనిమిదేళ్లుగా ఏటి నీళ్లని, మామిడితోపుల్నీ, కళ్లనిండా కలలు నింపుకున్న లే ప్రాయపు కుర్రవాళ్లనీ, అందమైన పెద్ద కళ్లున్న ఆడ పిల్లల్ని చూసినప్పుడల్లా నన్ను నిలువనీయని ఆ జ్ఞాపకాలు గుర్తుకొచ్చి ఎంత డిస్టర్బ్ అవుతానో.

అప్పుడు నేను ఈ ప్రాంతంలోనే పనిచేస్తున్నాను. మాట్లాడేందుకు, కదిలేందుకు అనుమతిలేని కాలం. ఎక్కడ దాడి జరుగుతుందో. ఎప్పుడు, ఎవరిని పట్టుకెళ్లి ఏ పేరుతో కాల్చి చంపుతారో తెలియని కాలం. అది ఎన్నికల సమయం కావడంతో ఆ సమయంలో దొరికే కాసింత వెసులుబాటును వినియోగించుకుని, ఏదో రూపంలో గ్రామాల్లో తిరిగి ప్రజలకు ధైర్యం చెప్పాలను కున్నాం. ఎక్కడెక్కడివాళ్లో- సుమారు నూట, నూటా ఇరవయిమంది ఇక్కడికి చేరుకున్నారు.

ఎవరూ ఆఫీసుకు ఇల్లు ఇవ్వని రోజుల్లో, ధైర్యం చేసి నర్సయ్య మాకో రెండు గదుల ఇల్లు అద్దెకిచ్చా డంటే కారణం వుంది. మా భయం చూపి, తన ఆస్తి పంచాయితీలు పరిష్కరించుకోవచ్చనే ఆశ. ఖాళీ స్థలంలో టెంట్లు, వంటలు, కోలాహలంగా ఉందా చోటు. నేను, ఇతర మిత్రులూ వచ్చిన వాళ్లందర్నీ చిన్న చిన్న బృందాలుగా చేసి ఏంచేయాలో, ఏ గ్రామాలు తిరగాలో వివరిస్తూ, ఒక్కొక్కర్నీ పంపిస్తున్నారు. అప్పు డొచ్చాడాబ్బాయి. బక్కపలచగా, తెల్లగా, పొడుగ్గా, కాళ్లకి రబ్బరు చెప్పులు... భుజానికో బట్టసంచీ, కొత్తగా, బెదురు, బెదురుగా చూస్తూ.

“ఎవరు కావాలి?” అడిగా.

“రవన్న రమ్మన్నడు,” అన్నాడు. అంతలో రవి అక్కడికొచ్చి, ఆ పిల్లవాడ్ని పరిచయం చేసాడు.

“మాధవ. సిద్ధిపేటలో డిగ్రీఫస్టియర్. రెండేళ్లు గా తెలుసు. ఇట్లా ఓసారి తిరిగితే, తనకీ అనుభవం వస్తుందని రమ్మన్నాను,” అన్నాడు.

“మొదటిసారా?” అడిగాను.

“ఊఁ!” అంటూ తలూపాడు.

“సరే. మొదట భోజనం చేసి, ఎల్లారెడ్డిపేట వెడుతున్న ఆ బ్యాచ్‌తో వెళ్లి, నాలుగురోజులు తిరిగిరా వచ్చాక మాట్లాడతాను,” అన్నాను.

ఆ పిల్లవాడు వెడుతూ వుంటే అడిగాను “పాటలు పాడతావా?”

“ఓ! డప్పు కూడా కొడతాను,” అంటూ వెళ్లిపో యాడు. ఆ చెప్పటంలో చిన్న పిల్లల ఆనందమేదో కన పడి చిన్నగా నవ్వొచ్చింది.

మూడురోజులు గడిచి వుంటాయేమో? ఆనంద్ నాకు కంప్లయింట్ చేసేందుకొచ్చాడు. తన బ్యాచ్‌లో తిరుపతి మాధవ నిన్నటి నుండీ కనిపించటంలేదని. అందరికీ కంగారు. ఏంచేయాలి? ఏమై వుంటారు? పోలీసులు ఎత్తుకెళ్లారని ప్రకటన ఇవ్వాలా? పత్రికలకి చెప్పాలా? మాలో మేం తర్జనభర్జనలు పడుతూవుంటే, సిద్ధిపేట నుంచో పిల్లవాడు చిట్టీ పట్టుకొచ్చాడు.

“మేం ఇద్దరం అర్జెంటుగా సిద్ధిపేట వెళ్లాల్సి వచ్చింది. మరో రెండురోజుల్లో తిరిగి వస్తాం. చెప్ప నందుకు సారీ,” అంటూ.

రెండు రోజుల తరువాత, ఎవరి పనుల మీద వాళ్లు వెళ్లిపోయాక, ఖాళీగా వున్న పాకలో, నులక మంచం మీద కూర్చుని పత్రిక్కి పంపాల్సిన రిపోర్టు రాసుకుంటున్నా. అప్పుడొచ్చారు వాళ్లిద్దరూ. మెల్లిగా. వాళ్లని చూడగానే విపరీతమైన కోపం వచ్చింది.

“ఏమనుకుంటున్నారు మీరు? ఏమన్నా జరిగితే...” అంటూ చెడామడా తిట్టి, హఠాత్తుగా గుర్తు కొచ్చి అడిగా.

“తిన్నారా?” లేదంటూ తలూపారు. అయ్యో ఆకలితో వచ్చిన పిల్లల్ని తిట్టానే అని బాధనిపించి, తిని రమ్మని పంపాను. మెల్లిగా అడగాలి అసలెందుకు వెళ్లారో!

మొదట తిరుపతిని పిలిచా. అతను నాలుగైదేళ్ల నుండి బీడీ కార్మికుల్లో పనిచేస్తున్నాడు. ఏవో కేసులు కూడా వున్నాయి. ఆ అబ్బాయికి ఆ విషయాలు గుర్తుచేసి,

“ఏమిటిదంతా?” అడిగాను.

“మాధవ జర తోడొస్తవాన్న, అన్నడు. ఒక్కడే పరేషాన్ అవుతున్నడని నేను సుతబోయిన,” అన్నాడు. మళ్లీ తనే, “మాధవ ఒక పిల్లని ప్రేమించిండు. వీని క్లాస్‌మెంటే. వీళ్ల సంగతి ఆ పిల్ల ఇండ్ల ఎరికయి, గా పిల్ల తండ్రి పిల్లని మస్తు గొట్టిండు. ఆ పిల్ల దోస్తింటికి పోన్‌జేస్తే, ఎర్కయింది. వీని పానం ఆగలే. అట్టిట్ల జేసి, నిన్న గలిసినం గా పిల్ల జ్యోతిని. నేను నీతోనే వస్తా, తీస్క పొమ్మంటది.”

తలెత్తి చూస్తే ఎదురుగా, కొద్ది దూరంలో చిన్నగా డప్పు కొడుతూ ఏదో నెమ్మదిగా పాడుకుంటున్నాడా పిల్లవాడు. వాడికి పద్దెనిమిది, పంతొమ్మిదేళ్లన్న లేవు.

అప్పుడే ప్రేమ! నుదిటిపై పడ్డ వెంట్రుకల్ని, తల పైకెగరేసి, సరిచేసుకుంటున్నాడు.

"నువ్వేం చెప్పావ్?"

"ఏముందక్కా! వాల్లింట్ల ఒప్పుకోరు. ఎట్లన్న గా పిల్లకి మేనబావ తయారుగున్నడు. వీనికా అయ్యా, అమ్మా ఎవరూ లేరు. ఏంజేస్తరు? ఏడికన్న పారిపోయి చేసుకోవాలి. లేకుంటే, మీ అసుంటోల్లు, గా పిల్ల తల్లీ దండ్రుల్ని పిలిపిచ్చి, గట్టిగ ధమ్‌కీ ఇచ్చిరనుకోరి, వాల్లె వూకుంటరు." అన్నాడు.

"ధమ్‌కీ," ఇదీ, నేను చేయాల్సిన పని. ఇది తిరుపతికి అర్థమైన పద్ధతి.

"సరే పో," అన్నా. తిరుపతి భార్య బీడీలు చుడుతుంది. ఈమధ్యే కాన్పయింది. మూడునెలల బాబు. ఇంటికెళ్లి బాబును చూసి, మర్నాడు తెల్లవారు ఝామునే వస్తానన్నాడు. గేటుదాకా వెళ్లినవాడు, వెనక్కి తిరిగి వచ్చి, "నా కొడుకుకొక మంచి పేరు చెప్పండ్రి," అన్నాడు.

"సమర్, తరుణ్, మానస్, ఉల్లాస్... ఏదో ఒకటి. అసలు నేను చెప్పేదేమిటి తిరుపతి. బిడ్డని కన్న నీ భార్యకి ఏ పేరు పెట్టుకోవాలనిపిస్తే, ఆ పేరే పెట్టనీ," అంటూ చిన్నగా వాణ్ణి పొమ్మని చెయ్యి వూపా.

అప్పుడు పిలిచినా అబ్బాయిని. నేనేమంటానో అన్న భయంతో వచ్చి కూర్చున్నాడు బిడియంగా. కొద్దిగా ఉంగరాల జుట్టు, మొఖంలో అమాయకత్వం, ఏవో కలలు కంటున్నట్లున్న కళ్లూ- నేనేమీ అడగకముందే

"చెప్పకుండా పోయినందుకు సారీ అక్కా! తిరుపతన్న చెప్పండడుగద!" అన్నాడు కొంచం భయంగా.

"చెప్పచ్చుగా!"

"చెబితే, మీరు పోనివ్వరని," అదీ నిజమే. ఉద్యమాల అవసరాలు, ప్రాధాన్యతాక్రమాలు వేరు.

పంతొమ్మిదేళ్ల వయసులో ప్రేమించిన వాడిని ఓ గంటసేపు చూసేందుకు తొమ్మిది గంటలు ప్రయాణించి పోయినదాన్ని. నాకు నవ్వొచ్చింది.

వాడిచేతిమీద చెయ్యేసి, "భయపడకు, నేనేం అనన్లే. అయితే, పారిపోయి పెళ్లి చేసుకోవాలనుకుంటున్నారా?" అడిగా.

ఆ పిల్లవాడి కళ్లలో కన్నీటిపొర నన్ను దాటిపోలేదు. వాడి భుజంపై చేయివేసి దగ్గరకు లాక్కుని,

"నిజంగా, నేను మాట్లాడతాను కదా! వాళ్ల ఊర్లో కూడా, మనవాళ్లున్నారు. మెల్లిగా చెబుదాం. ఏంకాదులే. మొదట చదువుకొని, మీరు మీ కాళ్ల మీద నిలబడాలి," అన్నాను.

నా మాటల్లో వాడికేదో భరోసా కనిపించినట్లుంది. మొఖంలో కొంచెం వెలుగొచ్చింది.

"నీ పాట నేను వినలేదు. బాగా పాడతావట గదా!" అన్నా.

"రాస్తాను కూడా," అన్నాడు. ఇప్పుడా మొఖం పూర్తిగా వెలిగిపోతోంది. ఒక్క ఉదుటున లోపలికి పరుగెత్తి, ఒక నోటుబుక్కు పట్టుకొచ్చాడు. ఏదో క్యాలెండర్ పేజీ అనుకుంటా తిప్పి అట్టేశాడు. పైన ఎర్రటి అక్షరాలతో మాధవ అని రాసుంది. ఒక మురళి, రెండు నెమలి పింఛాలు.. బొమ్మ-

"ఎప్పట్నించి?"

"రెండేళ్ల నుంచి- ఎట్ల రాయాల్నో తెల్వదుమల్ల" అన్నడు చిన్నగా నవ్వుతూ, కొద్దిగా సిగ్గుపడుతూ- పుస్తకం నా చేతికిచ్చాడు.

"పుట్టగానే పరుగెత్తరెవ్వరూ మెల్లిగానే నేర్చుకుంటారు," అంటూ తెరిచా.

కొత్తగా రాసే పిల్ల కవుల రాతల్లాగానే వున్నాయి. అవినీతి మీదా, గాంధీజీ, మదర్‌థెరిసా, పేదల కష్టాలు, ఎర్రజెండా, కాలేజీ మిత్రుల గురించి ఇలా... 'అనాథ' అన్న కవిత బహుశా తన గురించేనేమో కొంత టచ్చింగా వుంది. ఆ తరువాత కొన్ని ప్రేమ కవితలు. 'నిన్ను చూడకుండా నేనుండలేను. నిద్రపట్టడంలేదు. రాత్రి కల్లో కొచ్చావు. ఎక్కడ చూసినా నువ్వే కనిపిస్తున్నావ్,' టైపు.

వీటి క్రింద అంకితం జ్యోతి. బై మాధవ అని రాసుకున్నాడు.

"ఊఁ! అంతిష్టమా జ్యోతి," అడిగా.

"ఊహూ!" అంటూ తలూపి, గబగబా పొడుగు చేతుల చొక్కాపైకి మడిచి చూపించాడు. చేతిపైన పచ్చబొట్టు. వెలుగుతున్న దీపం బొమ్మ. ఏంటవని కళ్లెగరేసా!

"వెలుగుతున్న జ్యోతి," అన్నాడు.

"మరి ఆ అమ్మాయి కూడా పొడిపిచ్చుకుందా?"

"ఊహు! వాళ్లింట్లో చూస్తారుగద. నన్నయితే అడిగెటోడు ఎవ్వడు లేడు," దీమాగా అన్నాడు.

ఏదో అందామనుకొని ఆ మాటల వెనుకున్న విషాదం కూడా అర్థమయి, చప్పున ఆగిపోయా.

"జ్యోతికి మేనరికం వుంది. చదువుకుంటానని ఏడ్చి గోల చేస్తే, కాలేజికి పంపుతున్నారు. ఇప్పుడీ సంగతి తెలిసింది గదా! బలవంతంగానన్న పెండ్లి జేస్తరు," అన్నాడు. కాస్తాగి తనే మళ్లీ, "అయినా జ్యోతేం ఊకోదులే. పెండ్లిజేసినా ఆ మొగుడ్ని ఒక్క తన్ను తన్ని, నా దగ్గిరికే అస్తది మల్ల," అని నవ్వాడు.

''అంత నమ్మకమా?'' అడిగాను.

''అవును,'' అన్నాడు దృఢంగా. పరిస్థితులు, ప్రభావాలు అంటూ మాట్లాడి, వాడి విశ్వాసాన్ని చెదర గొట్టాలనిపించలేదా క్షణాన.

అంతలోనే ఏం గుర్తొచ్చిందో, మళ్లీ లోనికి పరు గెత్తుకెళ్లి, తన సంచీ పట్టు కొచ్చాడు. దాంట్లోంచి ఒక చొక్కా, ఇంకుపెన్నూ జాగ్రత్తగా పేపర్‌లో చుట్టి వుంది తీశాడు.

''లాస్ట్‌మంత్ నా బర్త్‌డేకి జ్యోతి గిఫ్ట్ ఇచ్చింది. ఈ పెన్నుతో నేను చాలా కవితలు రాయాల్నంట,'' మొఖంలో సంతోషం.

మనసులో గట్టిగా అనుకున్నా, ఈ పనులన్నీ అయిపోయాక ఒకసారి ఆ పిల్ల తల్లిదండ్రులతో నేనే తప్పకుండా మాట్లాడాలని. ఆ మాటే చెప్పా. సంతోషం పట్టలేక, నా చేయి పట్టుకుని, ''థ్యాంక్స్ అక్కా!'' అంటూ గట్టిగా ఊపి బయటకు పరుగెత్తాడు, ఆనందం పట్టలేకనో, తన వంటరితనపు కన్నీళ్లని నాకు చూప లేకనో.

ఆఖరి లైన్లు రాస్తున్నాను. ''అన్నం తింటారా?'' చీకటిపడింది చుట్టూ. తలెత్తి చూస్తే మాధవ. తలూ పాను. రెండు కంచాల్లో అన్నం కూరా ప్రొద్దుటి పప్పు చారు. బయట వెన్నెల్లో రెండు నులకమంచాలేసి పిలిచాడు.

''ఎందుకు నేనే భోజనాల దగ్గరికి వచ్చేదాన్ని కదా,'' అంటూ లేచి వచ్చాను. తింటున్నంతసేపూ, ఆ పిల్లవాడు ఉత్సాహంగా చెబుతూనే వున్నాడు. ఈరోజు మాధవుడి రోజు-

తండ్రి చిన్నప్పుడే పోయాడు. పదో ఏట తల్లి చని పోతే, చిన్నాన్నలు చదువు మాన్పించి జీతానికి పెట్టారు. పారిపోయి సిద్ధిపేటకు వచ్చి, తాను చదివిన స్కూల్ గేటు వద్దే రాత్రంతా చలిలో పడుకున్నాడు. ఉదయం... విద్యాసాగర్ అని, ఏదో టీచర్ల సంఘంలో పనిచేస్తాడట. చూసి తనింట్లోనే కొన్నాళ్లు పెట్టుకుని, చివరికి సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్‌లో పెట్టాడట. చిన్నాన్నలు వచ్చి గొడవ చేస్తే, గట్టిగా బెదిరించి పంపేసాడట. దీని తరువాత ఎప్పుడూ తను ఊరికి వెళ్లలేదట.

పదో తరగతి వరకూ ఆ సారే. తన బాగోగులు చేసేవాడట. మూడేళ్ల క్రితం ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి వేరే వూరు వెళ్లిపోయాడట.

''మరి సెలవులొస్తే?''

''అక్కడే హాస్టల్‌నే వుంటా,''నన్నాడు. ఉదయం న్యూస్‌పేపర్లేస్తాడు. సాయంత్రం ఏదో దుకాణంలో పద్దులు రాసి పెడతాడు. ఖాళీ సమయాల్లో ఏవో చిన్న చిన్న పన్లు-

తలక్రింద రెండు పాత దుప్పట్లు దిండులా పెట్టు కుని వెల్లికిలా పడుకుని- ఆకాశంలో మెల్లిగా కదు లుతూ, ఆగిఆగి మబ్బులతో ఆడుకుంటున్న నిండు చందమామ, చూస్తున్న నక్షత్రాలు ఎంత నిశ్చింతగా వుందో మనసుకి.

పక్కనే, మరో నులక మంచంపై మాధవ-

''జ్యోతి పరిచయం కాకముందు ఒక్కోసారి చచ్చిపోవాలనిపించేది. నాకు ఎవరూ లేరని, ఎన్నిసార్లు రహస్యంగా ఏడ్చుకున్నానో. ఎందుకో తెల్వదు నా మనసులున్నదంతా తనకి చెప్పేస్తే, నాకు హాయిగా వుంటది. ఒకొక్కసారి నేను బాధపడితే, తను బాధపడేది కానీ, తనే, నేను నీకున్నగద అని ధైర్యం చెప్పేది.''

నేను ఊకొట్టకపోవడంతో వినడంలేదనుకున్నా డనుకుంటా. ''ఇంటున్నరా?'' అన్నాడు.

''ఆ...ఆ... చెప్పు,'' అన్నాను.

''నాలాంటి కష్టాలు ఏ పిల్లలకి వుండకూడ దక్కా,'' అన్నాడు.

''నీ చదువయిపోయాక ఏం చేయాలనుకుంట న్నావు,'' అడిగాను.

''నాకు చిన్నపిల్లలంటే ఇష్టం. అన్నింటికన్నా, టీచర్ పని గొప్పదని అనిపిస్తది నాకు. మేమిద్దరం గల్సి పిల్లల కోసం ఒక మంచి స్కూల్ బెడ్తం. క్లాసులు చెట్ల కింద- అదేంది, ఆఁ... శాంతినికేతన్ లెక్క,'' అన్నాడు.

''మంచిగ సెటిల్ కావాలక్క. మనం మనకి తోచి నంత ఇతరులకి సాయ పడాలె.''

''ఇంకా...'' రెట్టించాను.

''నాకు మొక్కలంటే ఇష్టం. ఎప్పటికన్నా పొలం గొంటె ఏటివొడ్డున, ఒక రెండెకరాలన్న- అందులో చిన్న గుడిసేసుకుని, చుట్టూ పూలమొక్కలు పెట్టుకుని వుండాలె,'' కొంచెం సిగ్గుపడుతూ అన్నాడు.

''ముసల్దాన్నయ్యాక, నేను కూడా మీ ఇంటికే వచ్చేస్తా- అట్ల వుండటం నాక్కూడా ఇష్టమే,'' అన్నా నవ్వుతూ.

''ఇంతగనం ఎవ్వరితో మాట్లాడలే. మీతో ఎందుకో మాట్లాడాలనిపించింది,'' అన్నాడు నెమ్మదిగా.

ఆ చల్లటి వెన్నెల రాత్రి ఆ పిల్లవాడి మొఖంలో ఏదో అవ్యక్తపు ఆనందం. నక్షత్ర కాంతి. ప్రేమ, అది ఎంత అద్భుత అనుభవం!

రాత్రి పన్నెండున్నర దాటింది. ''మీరు రేపు రామ్మ డుగు వైపు వెళ్లాలి, ఇక పడుకో,'' అంటూ దుప్పటి

గుండెల దాకా లాక్కుని ముడుచుకు పడుకున్నా. నిద్ర పట్టేసింది. ఏ రాత్రో పక్కకు వొత్తిగిల్లి కళ్లు తెరిస్తే, ఆ పిల్లవాడు కళ్లార్పకుండా చందమామను చూస్తూ వున్నాడు. మళ్లా నేను నిద్రలోకి జారుకున్నా.

ఇంకా తెల్లారలేదు. తిరుపతి వచ్చి లేపాడు, వెడుతున్నామని చెప్పేందుకు. "వేములవాడలో వున్న ఆ ఆరుగుర్ని కూడా తీసుకువెళ్లండి," అన్నాను. ఇంకా నిద్రమత్తుగానే వుంది. కాస్త దూరంగా నిలబడ్డ మాధవ "వస్తామక్కా!" అన్నాడు. అద్దాలులేని నా కళ్లకి, ఆ పిల్ల వాడి రూపం మసగ్గా కనిపించింది. చేయి వూపి, బద్ధకంగా మళ్లీ పడుకున్నా.

ఆ సాయంత్రం... తెలిసిన విలేఖరి హడావిడిగా ఆఫీసుకి వచ్చాడు. "ఇవ్వాళ పొద్దున్నో, మధ్యాహ్నమో ఇంకా ఖచ్చితంగా తెలీదుగానీ, మీవాళ్లనే ఇద్దర్ని ఎన్‌కౌంటర్ చేశారు," అన్నాడు.

ఆతృతగా అడిగా, "ఎవరో తెలిసిందా? ఎక్కడ?" అంటూ.

"రామ్మడుగు దగ్గర. తిమ్మన్నపల్లి గుట్టల్లోనట," అన్నాడు. పరుగెత్తాం ఓ పదిమందిమి. భయంభయంగా గ్రామస్తులు దారిలో. వెతుక్కుని, చివరికి ఆ సంఘటన జరిగిన చోటుకి.

'ఎవరు? ఎవరు చనిపోయారు? నేను పంపిం చిన పిల్లల్లో- మొత్తం వెళ్లిన ఎనిమిదిమందిలో- ఎవరు వాళ్లు- అప్పటికే చీకట్లు ముసురుకున్నాయి. ఎక్కడ చూసినా పోలీసులు- దగ్గరికి పోనీలేదు మమ్మల్ని. బల వంతంగా వెళ్లగొట్టారు. ఆ రాత్రి ఎవరికీ తెలీకుండా శవాల్ని సిరిసిల్లా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి తరలించారు.

ఎందరు అధికారుల తలుపుల్ని తట్టినా తెరుచు కోలేదు. కనీసం చనిపోయింది ఎవరో మమ్మల్ని చూడ నివ్వండన్న కుటుంబసభ్యుల్ని తప్ప ఎవర్ని చూడనివ్వ మని తెగేసి చెప్పారు.

ఎవరి బంధువుల్ని పిలవాలి. ఆ వెళ్లిన బృందం లోని పిల్లలు రాష్ట్రం నలుమూలల నుండీ వచ్చిన వాళ్లు. వాళ్ల పేర్లు వెతుక్కుని, చిరునామాలు వెతుక్కుని... కొందరాపనిలో. పోనీ బతికిన పిల్లలు- ఎవరైనా సరే తిరిగి వచ్చేయవచ్చు కదా! ఏం జరిగింది. మిగిలినవాళ్లని సజీవంగానే పట్టుకుని- మళ్లీ చంపేసి- వద్దు, వద్దు- ఆఫీసులో పాతికమంది పిల్లలు- కొందరు పెద్దలు జరిగిన ఎదురుకాల్పులని ఖండిస్తూ తెల్ల కాగితాలపై నినాదాలు రాస్తున్నారు. మధ్యాహ్నం నాలుగు గంటలకి- పోస్టుమార్టం చేసి, ఈతాకు చాపల్లో వాళ్లని చుట్టి ఆసుపత్రి ప్రక్కనే వున్న ఓ పాడు బడిన మార్చురీలో పెట్టారని తెలిసి, పరుగెత్తాం- మనవాళ్లని మనం తెచ్చుకుందాం అంటూ- ఆవేశంగా. కదిలారు పిల్లలు. తొలి యవ్వనప్రాయంలో ఉత్సాహం వెల్లివిరిసే పిల్లలు. కలలుకనే అద్భుత మంత్రదండాన్ని అప్పుడే అందుకున్న పిల్లలు. ఏదో జరగనున్నదని గ్రహించినట్లు న్నారు పోలీసులు. చుట్టుముట్టి ఎవర్నీ కదలనీయ కుండా- చక్రబంధం బిగించారు. మా పెనుగులాట, వాదనలు.

ఇంతలో ఎవరో వార్త మోసుకువచ్చారు. ఆసు పత్రిలో పనిచేసే వార్డ్‌బాయ్- ఒక శవాన్ని గుర్తుపట్టి, రహస్యంగా మాకు కబురు పంపాడు. ఆ ఒక శవం- తిరుపతిది. పరుగెత్తు, పరుగెత్తు, తిరుపతి ఇంటికి. చీకటి పడేలోగా... శవాల్ని దహనం చేసేలోగా రావాలి. కడసారి చూపుకు. ఎక్కడున్నా క్షణాల్లో చేరుకోవాలి.

తిరుపతి- తిరుపతి అమ్మకు చెప్పు, భార్యకి చెప్పు చచ్చిపోయాడు, ఇకరాడు- రానేరాడు మీ తిరుపతని- ఎవరు చెప్తారు, నువ్వా, నువ్వే మృత్యువార్త మోసుకు వెడతావా? వెళ్లండి... వెళ్లండి.

ఎవ్వరూ లేరాతని ఇంట్లో. దూమాలలో బంధువు లింట్లో పెళ్లికి వెళ్లారు. తెలీదు. ఆ ఉదయం, తిరుపతికి తన చావు పొంచి వుందని తెలీదు. ఏం జరగనుందో తెలీదు. ఇంటి నుండి కళ్లు సరిగ్గా కనిపించని ముసలి తాతను పట్టుకొచ్చారు. ఆ వృద్ధుడు భయంతో, దుఃఖం తో గజగజ వణుకుతున్నాడు. చనిపోయినవాడికి నువ్వు తాతవేనని నమ్మకమేమిటి అంటూ, దగ్గరికి, పోనీలేదు పోలీసులు. తల్లిదండ్రులకి ఒక్కడే కొడుకు- రుజువు... రుజువు కావాలి- నీవాడేనని- మాధవ ఏమవుతాడు... తిరుపతికి. పట్టుమని పదిరోజుల పరిచయమన్నాలేదు. ఒక పెద్దన్నలా, వాడికి ధైర్యం చెప్పి, వాడి ప్రేమ వ్యవ హారం పరిష్కరించేందుకు పరుగెత్తుకెళ్లాడు. నిన్నటి రాత్రి- తన పిల్లవాడితో ఆడుకున్నాడా? భార్య ఇంకా చిన్నపిల్లే. ఏమౌతుందా పిల్ల? ఆ పసివాడిని ఎట్లా పెంచుతుంది?

ఎంతో కొట్లాడాక, మాలో కొందర్ని దహన క్రియలు దూరం నుండి చూసేందుకు అనుమతిం చారు. చీకటి కమ్ముకుంటోంది. మానేటి ఏటి వొడ్డున అక్కడక్కడా కాసిన్ని నీటిమడుగులు. ఆ వొడ్డునే మామిడితోపుల వద్ద, ఎత్తుగా పేర్చిన రెండు చితులు. ఆ కట్టెల క్రింద ఎవరున్నారు? ఆ రెండో వ్యక్తి ఎవరు? మాధవా?

ఊహుం మాధవ కాకూడదు. వాడు బతికే వుండాలి. నా కళ్లలో గిర్రున నీళ్లు తిరిగాయి. నిన్నటి నుండీ లోలోన ఇసుక తుఫానులు- కట్టలు తెగిన దుఃఖ సముద్రం. లోలోపల నేను మెల్లిగా శిథిలమవు తున్నాను. మాధవ కాకపోతే, ఇంకొక పిల్లవాడు. మాధవ లాంటి మరో పిల్లవాడు. మాధవ బతికే వుండాలను కుంటే, ఇంకొకడు, ఇంకొకడు- ఎవరు- ఎవ్వరా చితి క్రింద.

కట్టెలు పేర్చిన ఆ చితి మధ్య- విగతజీవిగా, ఎవరో పిల్లవాడు. వాడికీ ఒక కల వుందా! ఒక ప్రేమకథ వుందా? ఒక వెన్నెల రాత్రి వాడూ వాడి జీవకాంక్షని- ఎవరికైనా చెప్పాడా? ఎవరా పిల్లవాడు. మాధవా నువ్వు బతకాలిరా? వాడి అంతరాంతరాల్లో జరిగిన ఘర్షణ, వాడి నవ్వు, దుఃఖం, ప్రేమ, రేపటి కలలు నాకు తెలుసు. నాతో పంచుకున్నాడు. కలలు కంటున్నట్లున్న వాడి కళ్లు- ఇప్పుడిప్పుడే మొగ్గ తొడుగుతున్నవాడి కవిత్వం- ఏటిఒడ్డున- పొగడపూల చెట్ల క్రింద- వాడి చిన్న గుడిసె- ఆ పిల్లవాడు ప్రేమించిన పిల్ల- వాడికోసం అన్నీ వదిలేసుకు వచ్చేయగల ఆ పిల్ల ఆ అమ్మాయికి ఎంత దుఃఖం. వద్దు, వద్దు నువ్వు చనిపోకూడదు మాధవ- చనిపోకూడదు. అయితే, అయితే మరో పిల్ల వాడు- వాడి కలలేమిటో నాకు తెలియని మరో పిల్ల వాడు- ఫర్వాలేదు, నాకు తెలీదు కదా ఫర్వాలేదా- వద్దు వద్దు ఎవరూ వద్దు- దిక్కులేనట్లు- అనాథలుగా- అక్కడ- చితుల మధ్య పడి వున్నారు వాళ్లు. కడసారి వీడ్కోలైనా చెప్పలేని నిస్సహాయత... ఎవరో ఆ చితు లకు నిప్పుపెట్టారు. నల్లటి పొగలు. ఎర్ర ఎర్రటి మంటలు- ఆ మంటల్లో నేను- నేనేనా- నేనే పంపాను ఆ పిల్లల్ని- నేనే పంపాను ఆ పిల్లల్ని. నా మాట విని పరుగెత్తుకెళ్లారు. నేనే పంపాను. ఎవరు- ఆ రెండో వ్యక్తి ఎవరు? నాకు తెలీకుండానే- ఆ రాళ్లవైపు- దూరంగా కాలుతున్న ఆ చితుల దగ్గరకి పరుగెత్తుకెళ్లాను. నేను ఏడుస్తున్నాను. భోరున ఏడుస్తున్నాను. పోలీసులు లాఠీలు అడ్డుపెట్టి ఆపేసారు.

ఎవరు బ్రతికారు- ఎవరు మరణించారు? ఆ క్షణం- నేను కూడా మరణించానా వాళ్లతోపాటు? ఆ తెల్లవారుఝామున- ఇంకా వెలుగురాని ఆ నిముషాన.

మసక మసక రూపాల్తో కనబడ్డ ఆ ఇద్దరు పిల్లలు- నాకు చేయి వూపి ఆఖరి వీడ్కోలు చెప్పి- నిప్పుల కొలిమిలోకి నడిచి వెళ్లిపోయిన ఆ ఇద్దరు పిల్లలు- అయ్యో- మాధవా, మాధవా, నువ్వు బతి కున్నావా? చనిపోయావా?

అప్పుడొచ్చింది తిరుపతి భార్య మూడు నెలల కొడుకునెత్తుకొని. అతని తల్లి గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడుస్తోంది. ఎవరో బంధువులు... ఆ కాలుతున్న చితుల వద్దకి. వాళ్లని కూడా వెళ్లనివ్వలేదు. తిరుపతి భార్యకి ఏడ్చి, ఏడ్చి గొంతు పూడిపోయింది. "నా బిడ్డకి నువ్వు చెప్పిన పేరే పెడతానన్నాడక్కా..." ఏమని ఓదార్చ గలనా పిల్లని.

మర్నాడు ఉదయం- పత్రికల్లో ఎప్పుడు వచ్చే రొటీన్ కథనాలు- తిరుపతి గురించిన వివరాలు- ఖండనలు, సమర్థనలు, మరో గుర్తు తెలీని వ్యక్తి ఎక్కడి వాడో, పేరేమిటో- వివరాలు తెలీవు. అయితే ఆ వ్యక్తి ఎడమ చేతిపై దీపంబొమ్మ- పచ్చబొట్టు వుందని రాశారు. అయిపోయింది. నేను భయపడింది నిజ మైంది.

రెండు రోజులకల్లా రామ్మడుగు వెళ్లిన బృందం లోని మిగిలిన పిల్లలు- ఒక్కొక్కరూ చేరుకున్నారు. అసలేం జరిగింది? ముక్కలు ముక్కలుగా, వేరువేరు వ్యక్తులు ఇచ్చిన సమాచారం అంతా ఒకే దగ్గరికి చేరిస్తే, జరిగింది ఇది.

ఆ ఎనిమిదిమందీ, వెళ్లాల్సిన సెంటర్‌కు చేరు కునేసరికి ఉదయం ఏడున్నర. అక్కడి నుండి లోనికి పన్నెండు కి.మీ. దూరంలోని పల్లెకి వెళ్లాలి. బస్సు అప్పుడే వెళ్లిపోయింది. మళ్లీ మధ్యాహ్నం దాకా లేదు. అడ్డదారిని పోతే రెండు మూడు గంటల్లో నడిచి పోవ చ్చని అంతా బయలుదేరారు. కొంత దూరం పోయాక, పొలాలు, గుట్టలు గల దగ్గరి తొవ్వబట్టారు. చిన్న పల్లె దార్లో- ఓ కుండీవద్ద- నలుగురు కాలకృత్యాల కోసం ఆగి, మిగిలినవాళ్లని పొమ్మన్నారు. మాధవ... తిరుపతి... మరో ఇద్దరు- దాదాపు ఊరి సమీపంలోని గుట్టవద్దకి వచ్చారు. అప్పటికే కూంబింగ్ ముగించుకుని, ఆ దారినే పోతున్న స్పెషల్ పోలీసుల కళ్లబడ్డారు వీరు.

'ఎవరు, ఆగం'డని పోలీసులు అరుస్తూ వుంటే, కొద్దిగా వెనక నడుస్తున్న ఇద్దరు పిల్లలు- వెనక్కి పరు గెత్తారు. ముందున్న తిరుపతి, మాధవకి కంగారులో ఏం చేయాలో తోచలేదు. వాళ్లు ఎడమవైపు ఊరి దిక్కుగా పరిగెత్తారు. బహుశా ఊర్లోకెడితే రక్షణ దొరుకుతుందను కున్నారేమో? పోలీసులు వీళ్లిద్దరి వెంటబడి, కాల్చారు. తిరుపతి అక్కడికక్కడే పడి చనిపోయాడు. మాధవకి దెబ్బ తగిలింది. అయినా పరుగెత్తి కల్వర్టు క్రింద నీళ్లు పోవడానికి పెట్టే తూములో దాక్కున్నాడు. పోలీసులు వెతికినా దొరకలేదు. ఈలోగా వచ్చిన రెండవ

పోలీసు బృందంలో కుక్కలున్నాయి. అవి పసిగట్టి, అక్కడికెళ్లి అరిస్తే రక్తపు మరకల ఆనవాళ్లను బట్టి, తూములో దాక్కున్నాడని గ్రహించి, 'చంపం బయటకు రమ్మని,' పోలీసులు అంటే- బయటకు వచ్చి, వంటి నిండా గాయాలతో నిలబడ్డ మాధవని... నిరాయు ధుడ్ని- వెంటనే కాల్చి చంపేశారు. చావుకీ, బతుక్కీ మధ్య వేలాడుతూ ఆ తూములో దాక్కున్నప్పుడు- ఆ పిల్లవాడు మాధవ- ఏం ఆలోచించి వుంటాడు?

వచ్చిన పని పూర్తయి, ఒక్కో బృందం తిరిగి ఎవరి ప్రాంతాలకు వాళ్లు వెళ్లిపోతున్నారు. ఆ ఏర్పాట్లు, హడావిడిలో వుండగా, మధ్యాహ్నం- రెండు గంటలకి ఒక అమ్మాయి వచ్చింది, నన్ను కలిసేందుకు. అర్జెం టేమీ లేకపోతే ఓ గంట ఆగమని- నా పనిలో పడిపో యాను. చివరి బ్యాచ్‌ను పంపుతూ వుంటే ఆ పిల్ల మెల్లిగా నా దగ్గరికి వచ్చి,

''ఆలస్యం అవుతోంది. నేను వెళ్లాలండీ,'' అంది. అప్పటికే నాలుగు దాటింది ఆ పిల్లకి సారీ చేప్పి, అక్కడే మంచంపై కూర్చోమన్నా. ఆ పిల్ల తల అడ్డంగా ఊపి, ''మీతో విడిగా మాట్లాడాలె,'' అంది. సరే నా వెనకే రమ్మని టెర్రస్‌పైకి తీసుకెళ్లి వేపచెట్టు నీడపడే ఓ మూల క్రింద కూర్చున్నాం.

లంగా ఓణీ. బిగించి నున్నగా దువ్విన పెద్ద జడ. ఆ కళ్లు- వత్తయిన కనురెప్పలున్న పెద్ద కళ్లు- నా ఎదురుగా తలవంచుకు కూర్చున్న ఆ అమ్మాయి కాస్సేపు ఏం మాట్లాడలేదు. మెల్లిగా తలెత్తి నీళ్లు నిండిన కళ్లతో, ''నేనేనండీ జ్యోతిని,'' అంటూ నా చేయి గట్టిగా పట్టుకుంది. నేను ఏదో మాట్లాడబోయేసరికి, ఒక్క సారిగా భోరున ఏడ్చింది. ఆ అమ్మాయిని దగ్గరికి లాక్కుని- పొదివి పట్టుకుని ఏమని ఓదార్చను- నా కళ్ల నుండి కన్నీళ్లు అప్రయత్నంగా జారిపోతూ వుంటే...

''మీరు మాట్లాడతానన్నారని చెప్పిండు,'' అంది. నేను ఆ పిల్ల కన్నీళ్లు తుడిచి ఊరుకోమని చెబుతున్నా.

''నేను ఇంట్లో చెప్పిరాలేదండీ- కనీసం మిమ్మల్ని యినా చూద్దామనిపించి...'' దుఃఖంతో ఆ పిల్ల గొంతు పూడుకుపోయింది. హఠాత్తుగా ఏదో గుర్తుకొచ్చి క్రిందికి పరుగెత్తా. మళ్లీ, ఆ పిల్ల దగ్గరికెళ్లి-

''ఏదో రిపోర్ట్ రాస్తూ, పెన్ను కావాలని అడిగితే, ఇది ఇచ్చాడు. ఇది తనదే,'' అంటూ, ఆ అమ్మాయి కిచ్చా.

నీళ్లు నిండిన కళ్లతో అంది, ''ఇది నేను తనకిచ్చి నదే,'' అని.

''నేను ఇంటికి సిద్ధిపేటకెళ్లాలె. ఆలస్యం అవు తోంది. ఇక వెల్తా,'' అంటూ మెల్లిగా లేచి వెళ్లిపోయింది.

పుస్తకాలు గుండెలకు పట్టుకొని- జన సంచారం అంతగా లేని ఆ వీధిగుండా, ఒంటరిగా వెడుతున్న ఆ పిల్లని... ఎవర్నీ ఒక్క మాటన్నా అనకుండా గుండె నిండా దుఃఖంతో వెడుతున్న ఆ పద్దెనిమిదేళ్ల పిల్లను- అలాగే చూస్తూ వుండిపోయా- ఏమై వుంటుందా పిల్లకి?

ఆ పిల్లవాడు, వాడి అమాయకపు ప్రేమ, కలలు మానేరు ఏటివొడ్డు- మామిడి తోటల్లో మునిమాపు వేళ కాలుతున్న రెండు చితులు, కమురువాసన పైకి లేస్తున్న నల్లటి పొగమేఘాలు- నాల్కలు చాచిన ఎర్రటి మంటలు- ఆ పిల్ల తడికళ్లు- ఏళ్ల తరబడి గుర్తుకొచ్చి నప్పుడల్లా- హృదయాన్ని మెలిపెట్టినట్టు ఎందుకీ తలపోతల వగపు- తెలిసో తెలీకో, అనివార్యమో, అవ సరమో. ఎందరెందరిట్లా చనిపోయారో...

మూట మోసుకెడుతూ వున్న ఒక చాకలి ఆమె- 'చీకటైంది బిడ్డ,' అంటూ పలకరిస్తే మళ్లీ ఈ ప్రపం చంలోకి- అప్పటికి ఐదు మిస్డ్ కాల్స్- సైలెంట్‌లో పెట్టాను కాబట్టి గమనించలేదు. శంకర్, రాఘువ ఇంకె వరో... హడావిడిగా బయలుదేరా వెనక్కి. దూరమేం కాదు కదా! ఫోన్ చేసి... వచ్చేస్తున్నానని చెప్పి, చేరు కునేసరికి- గది ముందు శంకర్.

''ఏమైన్రు ఎవరన్నా? కిడ్నాప్ చేసిన్రేమోనని,'' అంటూ నవ్వుతూ ఏదో అనబోయాడు.

''ఆరోజులు పోయాయిలే శంకర్,'' అంటూ లోనికెళ్లా. స్నానంచేసి బట్టలు మార్చుకుని పెళ్లి జరిగే హాల్‌కెళ్లా. చీకటి పడిపోయింది. పలకరించేవారు, కొత్తగా పరిచయం చేసుకునేవాళ్లు- రాత్రెప్పుడో పెళ్లి కాబట్టి ముందుగానే, కూర్చున్న వద్దకే పానీయాలు- స్టార్టర్స్- బఫే భోజనాలు- పెరిగిన ధనిక, ఎగువ మధ్య తరగతి మనుష్యులు- నీటివసతి. కొత్త వ్యాపారాలు పెరిగి- ఒకప్పటి కరీంనగర్ కాదిది- జరిగిన మార్పు లను అంచనావేసే వాళ్లెవరు- ఏంచేయాలో ఎలా చేయాలో... మళ్లీ కొత్తగా ప్రారంభించేదెవరు?

తిన్న భోజనం ప్లేటు పెట్టేసి, చేయి కడుక్కుని ఓ కప్పులో ఐస్‌క్రీం పట్టుకుని, ఆ కోలాహలానికి కొద్దిగా దూరంగా కుర్చీలో కూర్చుని తింటున్నా. నీలాకాశం నక్షత్రాల క్రింద నా నిశ్శబ్దంలో నేను...

''కూర్చోవచ్చా?'' ఎదురుగా వున్న కుర్చీలో కూర్చుంటూ అడిగిందొకావిడ.

''పొద్దటి సంది- బస్సులో మిమ్మల్ని చూడంగనే గుర్తుపట్టిన. మా ఆయన, పిల్లలున్నరని మాట్లాడలేక

పోయిన. గెస్టుహౌస్ దగ్గరికి కూడా వచ్చిన.. ఒస్తరేమో మీతో మాట్లాడాలని...''

నాకేం అర్థంకాలేదు. తినటం పూర్తయి, కప్పు క్రింద బెట్టి- ఆమెకేసి తేరిపార చూసి- ఏదో గుర్తుకొచ్చినట్లయి- ఆ పెద్ద కళ్లు- చప్పున ఆమే అంది, "నేను, నేను జ్యోతినండి!'' అంది.

ఆమె కళ్లలో నీళ్లు తిరుగుతున్నాయి. ఉద్విగ్నతతో- తడబడుతోంది.

నేనామె చేయి పట్టుకుని, "ఏమిటి ఇక్కడా? ఎట్లా వున్నావ్?'' ప్రశ్నలు.

పెండ్లి కొడుకు వాళ్లు బంధువులట. చదువు మధ్యలోనే ఆగిపోయింది. వాళ్ల బావతోనే పెళ్లయింది. ఇద్దరు పిల్లలు. భర్త ఏవో చిన్నచిన్న కాంట్రాక్టులు చేస్తాడు. ఛోటామోటా రాజకీయ నాయకుడు. పాత సంగతులు తెలుసు కాబట్టి పెళ్లాన్ని అదుపులో పెట్టుకునేందుకు ప్రయత్నాలు.

''ఏదో నడుస్తోంది,'' అంది చివరికి- పాత గాయాల మూటల్ని విప్పటం ఇష్టంలేక- నేను మాధవ ప్రస్తావన తేలేదు. ఆమె కూడా! ఎవరో వెతుక్కుంటూ వచ్చి ఆమెని పిలుస్తున్నారు. లోన షామియానాలోకి వెడుతూ ఎందుకో- వెనక్కి తిరిగి, నా వద్దకు వచ్చింది మళ్లీ.

"ఎట్లున్నవని అడిగిను గదా!'' అంటూ భుజంపై వేలాడుతున్న పవిట చెంగును తొలగించి, ఎడమ చేయి ముందుకు చాచింది. ఆ చేతిపై వెలుగుతున్న దీపం బొమ్మ- పచ్చబొట్టు.

''ఇప్పుడు- ఎప్పటికీ, ఈ గుర్తు నాతోనే వుంటది,'' అంటూ వెళ్లిపోయింది. ఆ మసక వెన్నెల్లో- నా రిక్తహస్తాల్ని చూసుకుంటూ నేను...

పాలపిట్ట, ఏప్రిల్ 2012